

Wat vinden de buren?

JOHN VAN DER WOUDE

Werkgroep Roofvogels Nederland - De Takkeling jg. 31, 2023 nr. 2

Boomvalk bleek Eleonora's valk

De Castricumse vogelaar Jos Vroege fotografeerde in augustus 2015 een Boomvalk in de duinen bij huis, en plaatste de foto op waarneming.nl. Zeven jaar later zat de Texelse vogelaar Koen Stork routineus waarneming.nl te checken en zag toen die foto van Jos langskomen in de rechtermarge van de homepage. Daar worden steeds foto's getoond van wat langer geleden. Koen besepte als eerste dat dit geen Boomvalk was maar een Eleonora's valk. Dit is een vogel van de Middellandse Zee die bij ons uiterst zeldzaam is. Het was dan ook pas de tweede waarneming ooit in Nederland. Jos en Koen hebben samen de waarneming ingediend bij de CDNA (Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna) en de waarneming is inmiddels aanvaard.

In Nederland is de **Eleonora's valk** zeer zeldzaam

FOTO: JOS VROEGE

Rijksmuseum: bouwmarkt voor Gierzwaluwen

Het begon in de loop van mei 2021 op te vallen dat er steeds meer Gierzwaluwen bij de twee hoge torenspitsen van het Rijksmuseum rondvlogen. Dit zijn de spitsen waar de Slechtvalken van het Rijksmuseum hun plukplaats hebben als ze een Stadsduif of andere prooi gevangen hebben. Bij dat plukken dwarrelen kleine veertjes van de prooien langzaam naar beneden, of opzij als er meer wind staat. Hier kwamen veel Gierzwaluwen op af, om de veertjes als nestmateriaal op te pikken! Soms werd zelfs gezien dat een Slechtvalk die met prooi over de stad richting Rijksmuseum vloog, door Gierzwaluwen achtervolgd werd om in de vlucht loskomende veertjes op te pikken. Maar ook het dons van de Slechtvalk-jongen zelf was in trek. Als dat dons naar buiten dwarrelde werd het pal voor de nestkast opgepikt door Gierzwaluwen. Waren de Gierzwaluwen niet zelf ook een prooi voor de Slechtvalken? Soms wel, op een totaal van 33 gedetermineerde prooien waren er vijf Gierzwaluwen. Dat risico namen de Gierzwaluwen dan maar, zo gek waren ze op die veertjes.

Plaatstrouw van Boomvalken in het Gooi

Jarenlang zijn de locaties van negen Boomvalkterritoria gevolgd door de plaatselijke roofvogelwerkgroep onder leiding van Hanneke Sevink. Het onderzoek liep van 2000 tot en met 2021. De nestplek in elk van de negen territoria verschoof steeds wat van jaar tot jaar, vaak over een afstand van slechts een paar honderd meter tot hooguit een kilometer. Soms werd hetzelfde nest gebruikt als het voorgaande jaar. De grootte van de territoria varieerde van 91 tot 245 hectare. Boomvalken zijn voor hun nest volledig afhankelijk van oude nesten van vooral Zwarte Kraai. Die neemt in aantal af, mede doordat er veel bomen worden gekapt om de bossen opener te maken. Bovendien wordt vaak juist gekapt in die percelen waar de kraaien graag nestelen. De gebieden waar de negen gevolgde Boomvalkterritoria liggen zijn Soesterbergsestraat, Ridderoordse bossen, Kolhornseweg-Zonnestraal, Stoutenberg, Anna's Hoeve/Monnikenberg, Oost-Indië/Hooge Vuursche, Camping De Zeven Linden, Eembrugge, Baarnse bos/Roosterbos/Paardenbos.

Het voormalige roofvogelwalhalla in Flevoland

Diverse Amsterdamse vogelaars hebben nog de grote aantallen roofvogels in Zuidelijk Flevoland meegemaakt in de eerste twintig jaar na de drooglegging in 1968. Systematische roofvogeltellingen van 1970 tot 1994 laten zien dat in die beginjaren de nieuwe polder een walhalla was voor overwinterende Blauwe Kiekendieven die daar toen met vele tientallen gezien werden. De kiekendieven kwamen af op de enorme aantallen muizen in de toen nog niet sterk gecultiveerde polder. Ook overwinterende Ruigpootbuizerden en Torenavalken profiteerden daar volop van. Zodra het landgebruik geïntensiveerd werd nam de muizenstand sterk af, en daarmee ook de dichtheid aan overwinterende roofvogels. Het was een bijzondere tijd, met bus 54/154 van Amstelstation naar Lelystad over de Oostvaardersdijk, met als extraatje Krakeenden in het IJsselmeer! Dit is haast niet meer voorstelbaar als je ziet hoe algemeen die eend nu is. Je ziet de soort tegenwoordig tot diep in de stad.

FOTO: ROBERT HEEMSKERK

Een horizontale rustpost boven het water is een ideale uitkijkpost

VWG Het Gooi en omstreken - De Korhaan jg. 57, 2023 nr. 3

Zelf nestgelegenheid bouwen voor Ijsvogels

Ijsvogels hebben voor een goed leefgebied drie dingen nodig: voldoende voedsel (visjes), een redelijk rustige omgeving, en een geschikte broedplaats. Bij dat laatste kunnen we ze helpen door aan de waterkant een ijsvogelwand te bouwen. Dat kun je doen je door een driezijdige kist te maken van watervast hout, van ongeveer een meter hoog en ruim een meter breed. Aan de waterzijde boor je een paar gaten van acht centimeter doorsnede. Vul de bak met een mengsel van zand en leem. Plaats als nestruinte binnen dat zand een kistje van 25x25 cm, waarvan de bovenzijde afneembaar is voor inspectie. Verbind dit kistje via een pvc buis (diameter 6 cm) met een uitgeboord invlieggat. In het Gooi broeden ruim honderd paren Ijsvogels in een dergelijke wand!

✈

VOLG VOGELWERKGROEP AMSTERDAM OOK OP FACEBOOK!

Ledenmutaties

Nieuwe leden

R.J. Blaauw, Amsterdam
Mw. M. Schuringa, Muiden
Hr. D.B. Versteeg, Heiloo
Hr. A.A.M. Hesseling, Diemen
Hr. J.R.M. Leijtens, Amsterdam
Hr. S. Czerski, Amsterdam
Mw. A.P.M. van Beckhoven, Amsterdam
Hr. H. Leenaers, Amsterdam
Mw. M.C.T. Camarasa Wisselink, Amsterdam
Mw. W. Kaptein, Amsterdam
Hr. N. Stocker, Amsterdam
Mw. M.H.W. van der Schalie, Amsterdam
Hr. P.R.D.C. Conrad, Amsterdam
Hr. K.R. Iwema, Amsterdam

Uitgeschreven

Mw. S.C. Osse, Amsterdam
Hr. M.P. de Heij, Amsterdam
Hr. F.H. van Rhijn, Amsterdam
Mw. A.W. van Alphen, Amsterdam
Hr. K. Koopmans, Hilversum
Mw. C.M.W. Klok, Amsterdam
Mw. K. Stet, Velsbroek
Hr. R. Kahlé, Amsterdam
Mw. K. van den Berg, Amsterdam
Mw. P.C. van Noord, Amsterdam
Hr. C.M.G. de Wit, Amsterdam

Overleden

Hr. J.J. Wiarda, Amsterdam

Redactie Tycho Fokkema, tycho@easywriter.nl, Frank van Groen, fm.vangroen@kpnmail.nl, Anouk Zuurmond, anouk.zuurmond@gmail.com

Eindredactie Marion de Groot

Vormgeving Robert Heemskerk, 06-23440870, robhee@online.nl

Vorzitter Marc Menon, 06-51595399, m.menon@online.nl

Secretaris Joke van der Boon, secretariaat@vogelsamsterdam.nl

Penningmeester Peter Kroon, penningmeester@vogelsamsterdam.nl

Algemene bestuursleden Teun van Dijk, 020-6141492, tr.vandijk@planet.nl, Luella van Turnhout, 06-55014000, luellavant@gmail.com, Piet van der Werf, info@pietvanderwerf.com

Commissie Bescherming Ewout Huibers, bescherming@vogelsamsterdam.nl

Commissie Veldwerk Kolonievogels & broedvogelinventarisaties: Frank van Groen, fm.vangroen@kpnmail.nl, MUS: ellen.de.bruin@hotmail.com

Roofvogels en uilen: Teun van Dijk, tr.vandijk@planet.nl

Coördinatie IJsvogels Jan Jongejans, jan.jongejans@tiscali.nl

Coördinatie Watervogel- & midwintertelling Zimbo Boudewijns, zimboboudewijns@fastmail.com

Waarnemingensecretaris Ellen de Bruin, ellen.de.bruin@hotmail.com

Excursies Mieke Kranstauber, miekekranstauber@hetnet.nl.

Lezingen Marc Menon, 06-51595399, m.menon@online.nl

Website www.vogelsamsterdam.nl

Ledenadministratie Charlotte van Duijl, ledenadministratie@vogelsamsterdam.nl

Lidmaatschap Leden met digitale Gierzwaluw €17,50, Stadspas €15,-
Huisgenootleden €4,50. Met papieren Gierzwaluw €27,50, Stadspas €25,-

Betaling via NL 60 INGB 0005060400, t.n.v. Vogelwerkgroep Amsterdam te Amsterdam

Postadres Coronelstraat 36, 1063 ER Amsterdam

Kopij-deadlines van de Gierzwaluw: 20 januari, 20 april, 20 juli en 20 oktober.

Overname van artikelen: gaarne in overleg met de redactie